

ŠVEITSI-EESTI
koostööprogramm

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

KESKKONNAAMET

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Arupealse hoiuala

2026

Liggi Namm

PAME hindamismetoodika valmis Euroopa Liidu rahalisel toetusel tehnilise abi rahastamisvahendi kaudu ja koostöös Euroopa Komisjoni struktuurireformide toetamise peadirektoraadiga.

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Arupealse hoiuala
KKR kood	KLO2000055
Asukoht (maakonnad)	Lääne-Viru maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2005
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite kogupindala	ei kohaldu
piiranguvööndite arv	ei kohaldu
piiranguvööndite kogupindala	ei kohaldu
IUCN kategooria(d)	VI
Natura 2000 võrgustiku alad	Aseri loodusala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	6,9
Maismaa pindala (ha)	6,9
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	4
Kaitsekorralduskava nimi	Aseri maastikukaitseala, Kalvi hoiuala, Arupealse hoiuala kaitsekorralduskava
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2011-2020
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2026
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	16.03.2026
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Kaitsekorralduskava tegevuste periood lõppes 2020. aastal. 2024. aastal kinnitati Keskkonnaameti peadirektori asetäitja korraldusega 2011. aastal kinnitatud kava uuesti kuni selle uuendamiseni. Tegevuste mõttes on kava asjakohane ka hindamise ajal 2026. aastal.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Pole asjakohane (liigid ei ole kaitse-eesmärgiks)	Riigi Teataja	Arupealse hoiualal ei ole ühtegi liiki kaitseväärtuseks seatud.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	kaitsekorralduskava	Hoiualade kaitse alla võtmise määrusega on kaitseväärtuseks määratud üks elupaigatüüp - puisniidud (6530*).
planeerimine	seisund	Milline oli liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Pole asjakohane		
planeerimine	seisund	Milline oli elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Väga hea - ≥90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on toodud elupaiga pindala, mitu hektarit sellest hooldatakse ja mitu vajab taastamist.
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Olulised andmelüngad puuduvad/ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	kaitsekorralduskava	Alal on hoiuala määrusega määratud üks kaitseväärtus (puisniidud) ja sellel on survetegurid tuvastatud (kavas on kasutatud mõistet "mõjutegurid").
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud kõikide kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Hindamisel on lähtutud järgmisest juhiseist: "Kuni ühtlustatud survetegurite määramise meetodika välja töötamiseni saab piisavaks lugeda üldiseid kirjeldavaid hinnanguid."
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	rohumaade hülgamine; looduslikud protsessid	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava	Puisniidu kinnikasvamine
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljastpoolt tulenevaid survetegureid ei ole arvestatud või puudub vastav informatsioon	kaitsekorralduskava	
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	kaitsekorralduskava	Alal on hoiuala määrusega määratud üks kaitseväärtus (puisniidud) ja sellele on kaitse-eesmärgid seatud.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärgid ei täpsusta elupaikade/liikide soovivat seisundit	kaitsekorralduskava	Kaitse-eesmärk on üldisõnaline ja ei määratle soovitud seisundit: "Puisniidule iseloomuliku struktuuri ja liigirikkuse säilimine."
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad kaitseväärtused)	kaitsekorralduskava, EELIS	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmäärke on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Ei ole asjakohane (alal puuduvad vastavad väärtused)	kaitsekorralduskava, EELIS	Kaitsekorralduskava koostamise ajal ei olnud alal teadaolevalt selliseid väärtusi.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava, EELIS	Vajalik on puisniitude taastamine ja hooldamine.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei ole asjakohane (teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool piire)	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	Keskkonnaameti piirkondlik spetsialist, hindaja teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Jah - seire on piisav, et hinnata, kas kõik tegevused olid tulemuslikud/kaitse-eesmärgid on saavutatud	kaitsekorralduskava, EELIS	Puisniidu hooldatud osa (u 4 ha) inventeeriti 2003. aastal (seisundinäitajatest oli märgitud ainult looduskaitseline seisund). 2020. aastal hindas Keskkonnaameti maahoolduse spetsialist kõiki seisundinäitajaid. Selle järgi saab tegevuse edukust hinnata, kuid vaja oleks seisundit hinnata ka sel osal, mis ei ole hoolduses (u 2 ha).
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	EELIS	Hindaja arvestab vastamisel, et inventuuri (puisniidu seisundi hindamise) tulemused näitasid, et kaitse korraldus on üldjoontes sobiv ja seda pole vaja muuta. Konkreetsed nõuded ja tingimused puisniidu hooldamisele seatakse toetuse saamise tingimustes.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	kaitsekorralduskava	Toimus avalik koosolek.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	hindaja teadmised	
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistöde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei ole planeeritud taastamist, kuid RMK on 2018. a puisniitu taastanud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (sooelupaigad, jõed, järved) seotud taastamistöde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole planeeritud.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) hooldust vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF), EELIS toetuste andmekiht	Kaitsekorralduskava näeb ette 3,1 ha puisniitude hooldamise. 2025. a hooldati ligi 4 ha. Lisaks on 2003. a inventeeritud umbes 2 ha puisniitu, mida pole hooldatud. Kaitsekorralduskavas on kirjas: "Ala on juba tihedamalt metsastunud, mille taastamine on võimalik, kuid see oleks väga töömahukas." Uue kaitsekorralduskava koostamise käigus tuleks hinnata hooldamata osa, mis väärtus on sel metsaelupaigana või tuleks ikkagi planeerida puisniidu taastamine. Arvestama peab väike-konnakotka elupaiganõudlusega. Väike-konnakotka pesa avastati alal 5 aastat pärast kaitsekorralduskava kinnitamist.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Selliseid töid ei ole planeeritud.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtsaks rakendamata ja miks?	Tegemata on uue kaitse-eeskirja projekti koostamine ja eelnõu menetlemine (hoiuuala liitmine Aseri maastikukaitsealaga). See tegevus oli planeeritud kaitsekorraldusperioodi algusesse. Tööplaani täitmise vahehindamises, mis, määras tegevused 2016.-2020. aastaks, on kirjas: "Teostamata. Järgmisse eelarveperioodi ei planeerita." Kaitsekorralduskavas on planeeritud regulaarsed järelevalvereid, kuid neid pole tehtud.	kaitsekorralduskava, EELIS, KESE, Keskkonnaameti dokumendihaldussüst eem, külastustaristu virtuaalkontor, OKAS, vääртеomenetluste portaal	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, EELIS, KESE	On tehtud ohustatud taimekoosluste seiret (viimati 2014.a)
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti dokumendihaldussüst eem	Tehtud on kaitsekorraldusperioodi II etapi (2015-2019) tegevuskava ja eelarve täpsustamine. Uut kaitse-eeskirja pole menetletud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmäärke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Jah, on taastatud puisniitu, kuigi kaitsekorralduskava seda ette ei näinud.	loodushoiutööde andmed (sh RMK, ELF)	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Pole asjakohane (liigid ei ole kaitse-eesmärgiks)	Riigi Teataja	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Kõigi või enamiku (≥90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või on jäänud samaks.	EELIS, KESE	Kaitsekorraldusperioodi alguses oli puisniiduna inventeeritud umbes 6 ha ja seisundinäitajatest oli märgitud ainult looduskaitsevõime seisund (C). 2006. ja 2014. aastal tehti alal ohustatud taimekoosluste seiret. 2014. a seirearuandes on kirjas: "Puisniidu seisund pole vahepealsete aastatega kuigivõrd muutunud. Mõnevõrra on suurenenud liigirikkus." 2020. aasta hindas Keskkonnaamet seisundinäitajaid hooldatud osal (4 ha) hinnanguga B või II, mis on kõrgemad kui 2003. aastal. Kuna 2/3 puisniitudest on seisund paranenud, loeb hindaja puisniitude seisundi alal tervikuna paranenuks. 2 ha hooldamata osas tuleks uue kaitsekorralduskava koostamise ajal viia läbi hinnang, kas see osa on veel puisniiduna taastatav või on kujunenud väärtuslik metsakoosul. Arvestada tuleb ka väikekonnakotka elupaiganõudlusega, kes asustas ala 2016. aastal (viis aastat pärast kaitsekorralduskava kinnitamist).
väljundid	tulemused	Kui ≥90% elupaikade seisund on sama või paranenud, siis palun tooge välja peamised edutegurid?	Puisniitude seisundi paranemine on tingitud regulaarsest hooldamisest sobivate hooldusvõtetega.	EELIS, hiindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Ei ole asjakohane.	EELIS	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on hea või paranenud	Keskkonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Arupealse hoiuala hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, tolmeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,81 (hea).
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on stabiilne	Keskkonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunised vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Arupealse hoiuala sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 54,7 (keskmine).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	Keskkonnaameti piirkondlik pärandniitude spetsialist, OKAS, väärtemenetluse portaal	Metsa väljavedu üle puisniidu kahjustas pinnast.
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Jah, rikkumistel on võimalik (oluline) mõju kaitseväärtustele	Keskkonnaameti piirkondlik pärandniitude spetsialist, hindaja arvamus	Metsa väljavedu üle puisniidu kahjustas pinnast.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei oska vastata	Riigi Teataja, EELIS, hindaja arvamus, kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on kirjas, et Arupealse hoiuala koos Kalvi hoiualaga tuleks liita Aseri maastikukaitsealaga ja kehtestada piiranguvööndi režiim. Tulemuslikkuse hindaja arvates ei ole see pärandniitude kaitseks tingimata vajalik, sest nende kaitse on tagatud ka hoiualal. Pärast kaitsekorralduskava kinnitamist registreeriti 2016. aastal hoiuala servas väike-konnakotka pesa (pesas 1 poeg). 2019. ja 2022. aastal oli pesa asustamata. EELISes piiritletud väike-konnakotka elupaik (liigi leiukoht) hõlmab tervenisti Arupealse hoiuala. Tuleks kaaluda, kas väike-konnakotkast lähtuvalt on vajalik ala liita Aseri maastikukaitsealaga, moodustada sihtkaitsevöönd ja seada väike-konnakotkas kaitseväärtuseks.
väljundid	tulemused	Kas määruises nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Jah	Riigi Teataja, EELIS	Hoiuala määruisega on kaitseväärtuseks seatud puisniidud, mis on ka ainus elupaigatüüp hoiualal. Väike-konnakotkas on kaitstud püsielupaiga kaitsekorraga.
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	tähelepanekud puuduvad		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	71	60	84,5%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	9	9	100,0%
Survetegurid (planeerimine)	9	6	66,7%
Eesmärgid (planeerimine)	6	3	50,0%
Meetmed (planeerimine)	6	6	100,0%
Sisendid (rakendamine)	9	8	88,9%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	9	8	88,9%
Tulemused (väljundid)	14	11	78,6%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	30	24	80,0%
Rakendamine	15	14	93,3%
Väljundid	23	19	82,6%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitse eesmärgid.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdroloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate = U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown = XX